

Bet Horaah בית הוראה Shaarei Ezra שערי עזרא

Parshat Vayechi

Zmanim for New York:

Candle Lighting: 4:18pm

Shabbat ends: 5:23pm

R"T 5:50pm

Heartfelt appreciation and blessings extend to our generous donor for his unwavering and continuous support. May he and his family merit a year filled with health, success, and sweetness.

AM ISRAEL CHAI: AM YISRAEL'S JOURNEY THROUGH SORROW AND JOY

WRITTEN BY **RABBI SHAY TAHAN**

*TO RECEIVE THE WEEKLY NEWSLETTER PLEASE TEXT OUR HOTLINE 347-918-4088

HALACHA QUESTION?

WhatsApp: 347-666-3467

Website: www.askhalacha.com

Call/Text: 347-918-4088

Email: askhalacha1@gmail.com

Over 2,000 classes can be found at Rabbishaytahan.com

"Am Yisrael Chai!" It is a phrase we're all very familiar with, chanted throughout the ages and echoed the world over today. A famous story associated with this expression involves Rabbi Yonatan Eibschitz (רבי יהונתן אייבשיץ), a Talmudist, Halachist, and Kabbalist, who held positions as the Dayan of Prague and later served as the Rabbi of the "Three Communities" (Altona, Hamburg, and Wandsbek). Due to his leadership, wisdom, and the mystique surrounding his figure, numerous legends and anecdotes became connected to him, one of which is related to the phrase we are discussing.

The legend tells of the decree by the ruler of Metz, a city in France, to expel all Jews from the city. Rabbi Eibschitz approached him and demanded the revocation of the decree. During the intense conversation that ensued, the rabbi uttered the phrase, "Am Yisrael Chai Le'olam Va'ed" ("The people of Israel live forever"). The mayor taken by surprise agreed to revoke the decree, but with one condition: that Rabbi Eibschitz successfully completes a seemingly impossible task. He was to write the sentence he spoke, "Am Yisrael Chai Le'olam Va'ed," on a surface the size of a Mezuzah, 45,760 times - the number of Jews in the city of Metz. At first glance, it seemed impossible, unless he had the ability to write letters the size of grains of sand. However, to the mayor's amazement, Rabbi Eibschitz quickly returned to his room, holding a piece of paper that testified to his completion of the task. He did it as follows: he drew a table on the paper, wrote the letter 'ע' in the center of the table, and surrounded it with the letters of the sentence in different directions on the page. This way, the sentence could be read from the page in various combinations, equaling the required number of times. The ruler claimed that he needed time to verify this and temporarily postponed the expulsion decree. Finally, after an entire year, did he finish counting the 45,760 repetitions, discovering that the rabbi was correct, and he finally revoked the decree.

Since the commencement of the war in Israel, the expression "Am Yisrael Chai" translating to "The people of Israel are alive" has gained widespread

popularity. It permeates popular songs, adorns flags, and serves as a rallying cry during demonstrations in support of Israel. However, when pondering its origins, there is no definitive source. Some posit that it originates from the interaction between Yosef and his brothers when he inquired about his father's well-being, and they affirmed that he was alive. Considering Yaakov's alternate name, Yisrael, the phrase "Israel is alive" became embedded. Others suggest its roots lie in the prophecy of Yechezkel; in his vision, the prophet is commanded to prophesy over a valley filled with the bones of the dead. As he speaks, the bones come together, tendons and flesh cover them, the breath of life enters them, and they stand on their feet, a vast army. This prophetic event is a metaphor for the people of Israel:

"These bones are the whole house of Israel. They say, 'Our bones are dried up and our hope is gone; we are cut off.' Thus says Hashem: Behold, I will open your graves and raise you from your graves, my people. And I will bring you into the land of Israel."

This prophecy anticipates the revival of Am Yisrael, even in moments when hope appears lost, and the resilience to return and start afresh seems to have dissipated. The significance of this prophecy became particularly poignant after the massacre in Israel, giving rise to the widespread use of the phrase "Am Yisrael Chai."

To better comprehend the meaning of the phrase "Am Yisrael Chai" let's delve into our parsha, which commences with the verse: "Vayechi Yaakov" - and Yaakov lived. The Or Hachayim raises the question of why Hashem previously instructed that Yaakov should no longer be called Yaakov, but Yisrael; and yet, we encounter many instances where he is still referred to as Yaakov. The Or Hachayim provides an answer by suggesting that Yaakov has two names, each signifying distinct states or instances in his life. When he experiences joy, he is called Yisrael, but in times of sadness, he is referred to as Yaakov. Consequently, the prohibition of calling him Yaakov applies only during moments of

AM ISRAEL CHAI: AM YISRAEL'S JOURNEY THROUGH SORROW AND JOY

happiness.

The Or Hachayim further asserts that the descendants of Yaakov are to be consistently called Yisrael. However, the question arises: Why exclusively refer to them as Yisrael, and why not use the name Yaakov during times of sorrow? To explore this, let's trace Yaakov's journey since the sale of Yosef by his brothers. When Yaakov receives the heart-wrenching news about his son, he is overcome with devastating sadness. Chazal, however, inform us that this was divinely preplanned. Hashem needed to fulfill the decree conveyed to Avraham that his children would descend to a foreign land. Chazal explain that Yaakov was meant to be taken to Egypt in disgrace, in chains. Yet, Hashem orchestrated it differently, evolving the scenario so that Yaakov descended royally when his son Yosef, who later became the king, brought him down in regal fashion.

Another devastating story for Yaakov with a similarly positive outcome, divinely orchestrated, is the incident involving Dinah when she was violated by Shechem ben Chamor. Although this event was undoubtedly tragic, let's examine its aftermath. From this distressing occurrence, a child named Osnat was born. Osnat, disliked and disowned by her family due to her father Shechem, was sent away by Yaakov. He provided her with a chain, emphasizing her connection to the family of Yaakov Avinu, and left her near the Egyptian walls. Potifar found and adopted her. When

Yosef eventually arrived in Egypt, walking amidst admirers who showered him with jewelry, Osnat was among them. The only possession she had was the chain, which she also tossed to Yosef. Upon seeing the chain and reading its words, Yosef understood her identity and promptly married her. They had two children, one of them was Ephraim, from whom Yehoshua descended. Yehoshua played a vital role as the link to continue the transmission of the Torah from Moshe to the nation. He also was the one who led the people of Israel into the land of Israel.

The underlying theme of these two stories is that the selling of Yosef set the stage for Yaakov's descent to Egypt, a step deemed necessary by Chazal to prepare the nation for receiving the Torah and entering the land of Israel. Simultaneously, the tragic tale of Dinah brought forth the leader through whom the Torah would continue and the one who would guide them into Israel, thus intertwining both events to complement each other. Now that Am Yisrael understands the aftermath of these stories—where Yaakov, despite his sorrow, realized that from each tragedy, Hashem brings forth salvation—they are left with a positive outlook. This understanding instills in them a sense of confidence, encapsulated in the chant "Am Yisrael Chai" where "Yisrael" signifies joy. This expression conveys that even in times of sadness, they maintain the belief that goodness will emerge.

In the Crossfire: President Claudine Gay's Harvard Journey Examined Through Torah Standards

Since the widely discussed testimony of Harvard University President Claudine Gay, where she hesitated to declare whether "calling for the genocide of Jewish people" constituted bullying or harassment within her university, significant attention has been drawn to the issue. Although she survived the hearing, with the university board steadfastly supporting her, troubles for her have not ceased. Claudine Gay now confronts plagiarism accusations regarding older papers. Allegations suggest that she may have plagiarized the work of others throughout her extensive academic career.

What is plagiarism in simple terms?

Plagiarism is the act of using someone else's work without giving them proper credit. In academic writing, it involves incorporating words, ideas, or information from a source without correct citation. While plagiarism is generally not illegal in the United States, it is deemed a breach of honor or ethical codes. Consequently, it can lead to disciplinary action within an individual's educational or professional institution. At Harvard University, for instance, students can face expulsion if their work is found to be plagiarized. The question arises: why does the university president remain in office even after being apparently found guilty of what would result in severe consequences for students?

Our discussion today focuses on the Torah perspective. However, in some cases, it becomes a legal matter, such as when something is subject to copyright restrictions, and in those situations, one must not violate those rights.

What is the Torah view point on plagiarism? The Tosefta (ביק פירק ג,י) states: "One who follows another to hear his words of Torah and then repeats them as his own, although he is considered a thief, he still gains for himself. He gains authority or leadership within the congregation and earns merit both for the public and himself."

The Tosefta derives this principle from the pasuk in Mishlei (פירק ו,י):

"A thief is not held in contempt for stealing to appease his

hunger." In this context, "stealing" refers to copying others' Torah ideas, and "hunger" signifies a strong desire for learning and teaching Torah to others.

Rabbi Shmuel Vosner (שבט הלוי ח"ח סימן שיג) was consulted regarding this Tosefta, which seems to permit the appropriation of others' Torah ideas, while still referring to the person as a thief. Rabbi Vosner clarified that the Tosefta refers to an individual who is genuinely hungry for Torah, as mentioned in the pasuk in Mishlei, and has no alternative means of presenting Torah thoughts except by borrowing them. In such a case, it is acknowledged that he may be elevated through these ideas. However, he is still labeled a "thief" because he ought to have acknowledged the source of his work. Conversely, when dealing with someone not driven by such hunger, meaning someone with the capacity to produce original work without relying on others, particularly a Torah scholar, the Tosefta does not permit the appropriation of others' work for personal advancement.

Also sefer Machane Chayim (ח"ב סימן מט) mentions that the prohibition applies only to a scholar who has the capability to benefit from wisdom. In the case of an ignorant person who doesn't derive any benefit from the wisdom but merely copies the work and signs his name, there is no prohibition.

Regarding the halacha, the poskim (סמ"ע סימן רצב ס"ק מה) disagree on whether it is permitted to copy someone else's work. The Shach permits it, even if the person whose work was plagiarized does not allow others to copy it.

One might question how it is possible to steal wisdom or ideas. Isn't stealing typically associated with taking something tangible from someone, depriving them of its possession? The sefer Machane Chayim (ח"ב סימן מט) responds by referencing a concept in the Talmud (סנהדרין נט) which states that a non-Jew is not

IN THE CROSSFIRE: PRESIDENT CLAUDINE GAY'S HARVARD JOURNEY EXAMINED THROUGH TORAH

allowed to learn Torah because doing so is considered stealing from the Jewish people. This illustrates that wisdom can indeed be stolen, and even if the person from whom it is stolen doesn't lose possession of the knowledge, it is still regarded as a form of stealing.

Not everyone agrees with the opinion of the Machane Chayim. The Maharam Shik (יו"ד סימן קטו) argues that the concept of stealing pertains solely to the actual taking of physical items. He draws a parallel to the Talmud, which states that one cannot steal voice or sound because it is intangible. Applying the same principle to Torah, as it is intangible, he maintains that it is not considered theft. Instead, he posits that the prohibition lies in a different realm – copying constitutes a form of deception or lying to others (גניבת דעת), leading them to believe that one deserves credit that may not have been rightfully earned.

Building on the preceding discussion, it becomes evident that even among those who might permit the reproduction of another's work; it is generally applicable to Torah subjects. However, when it comes to appropriating non-Torah, secular subjects—such as the case of Harvard's president—it should undoubtedly be prohibited.

Upon closer examination, it becomes clear that this matter is also a subject of dispute. The rabbis during the era of the Chatam Sofer

implemented a decree prohibiting the copying of others' sefarim. This decree was established with the intention of safeguarding those who invest significant time and effort in writing about Torah subjects.

Certainly, this decree by the rabbis is specifically aimed at safeguarding Torah writings, and it does not extend to secular studies (שו"ת מנחת צבי סימן יח אות ח). Regarding secular subjects however, many poskim express strong opinions regarding cheating on tests. They underscore several prohibitions: firstly, lying (מדבר שקר תרחק); secondly, cheating (גניבת דעת שאסור גם מגוי); and thirdly, since individuals obtained their degrees dishonestly, all future employment relying on those degrees is considered ill-gotten, making the money earned through such employment tantamount to theft.

(הגר"מ פיינשטיין בשו"ת אגרות משה חלק חושן משפט חלק ב' סימן ל, וכן הגר"ש וואזנר בשו"ת שבת הלוי חלק י' סימן קסג. והרב מנשה קליין בשו"ת משנה הלכות חלק ז' סימן ערה)

Drawing from the aforementioned considerations, given that Claudine Gay, the President of Harvard University, plagiarized her work to obtain her advanced degrees—clearly a violation that should warrant revocation—she should, at the very least, face dismissal. Moreover, legal action should be pursued for her unmerited appointment, and the substantial salary she received under misleading circumstances ought to be promptly returned.

TEFILLIN: GET TO KNOW THE BATIM:

Last week, we began exploring the fundamental concepts of the construction of the Tefillin. We discussed Tefillin made from hides of both thin and thick-skinned animals. This week, our focus shifts to studying the names of the various components of the Tefillin, and understanding the distinctions among the slits of the head batim.

The upper part of the Tefillin is called the "ketsitsa". The lower part, extending from four sections of the upper part, is called the "titura".

The extension on the back of the Tefillin, through which the straps enter, is called the maabarta.

The slits of the head bayit are categorized with different terms depending on their standards.

They are primarily referred to as: Prudot, mostly Prudot, Mechuvanot, and finally, Charutsot.

Here are the distinctions:

Prudot (Separated): This refers to batim where the slits are fully separated from each other. Each compartment is distinct and independent.

"Completely separated" batim describe the four partitions at the top of the head Tefillin compartment.

These partitions are fully separated and distinct all the way to their base, lacking any adhesive connection between them to prevent separation.

Given that there are poskim who require the partitions to be completely separated without any adhesive, it is also crucial to ensure that the partitions do not stick together either due to their proximity or the presence of paint.

Mostly Prudot (Mostly Separated): In this case, the slits are mostly separated, but there is a connection between the two compartments at the bottom. (מחלוקת ח"א וחתי"ס והכרעת הביה"ל ס"מ ד"ה חריץ)

The compartments are attached with glue slightly at the bottom. Some poskim endorse this technique as it ensures that the partitions don't separate from each other, as they often do. The gluing holds them together for an extended period.

Mechuvanot (aligned): The four partitions of the batim are separated by a sinew thread between each slit. In some batim, these threads are positioned inside the partitions, making them not visible from the exterior. On the other hand, there are batim where these sinew threads are placed on the exterior, making them visible.

There is no halachic obligation to place the thread between the partitions; it is considered only lechatchila (משניב סימן לב ס"ק ר"ז) or a hidur (enhancement). The purpose of this is twofold: a. to make the separation between the partitions visible (רמב"ם פי"ג מהלכות תפילין הלכה י"א), and b. to securely connect the top part of the Tefillin (ketsitsa) to the lower part (titura). (תיקון תפילין, אור זרוע תקסב)

Charutsot (Carved): In Charutsot batim, there is a visible space between each of the four partitions of the bayit.

In these types of batim, one gains three assurances. First, it ensures that there are four compartments, and there are no engraved lines that are not aligned. Second, it confirms that the compartments are not glued or attached in any way, not even at the bottom between the compartments. Thirdly, the thread between the compartments goes in without drilling a hole for them.

In the market, there are Tefillin, mostly made of thin skin hides, where there aren't four partitions on the head bayit. To create the appearance of four parts, lines are engraved on top to simulate compartments. This is entirely invalid. Another significant concern, which was relevant a few years ago, is Tefillin with four compartments that are not aligned with the engraved lines on top. Such Tefillin are also invalid (שולחן ערוך סימן לב ס"מ וחתי"ס מובא בביה"ל ס"מ ד"ה חריץ). To ensure that one's Tefillin do not have this issue, one can take them to a batim macher to gently insert a knife through the slits to check for alignment. It is not advisable to attempt this at home, as many times the Tefillin may lose their square shape.

מלחמה וביאת המשיח

שלא תוסיף בהם ביאור על מה שנכרך. וחתום בזה האופן זה הספור שישאר סתום וחתום עד עת קץ, שישוטטו רבים להבין אלו הדברים ותרבה הדעת אז. ואז יודע פירוש אלה הדברים, כי עם מה שמתחדשים, אז ישיח לעמוד על כוונת אלו הדברים. והנה לפנינו שהקץ היה רחוק מהם ולא היו מצויים להאמין שהמשיח מגיע באותו היום וכנ"ל מובא בדברי הגמרא (סנהדרין צב, ב): "תיפח עצמן של מחשבי קיצין, שהיו אומרים כיון שהגיע את הקץ ולא בא שוב אינו בא. אלא חכה לו שנאמר אם יתמהמה חכה לו". ופרש"י תיפח נפשו של מחשב הקץ שלא היה לו לכוב ולומר כיון שהגיע וכו' והכוונה שהזהירו חז"ל לא לחשב קיצין מטעם הנ"ל, ואם היינו חייבים להאמין שיבוא היום, מה שייך חישוב קיצין לעתיד. אלא על כרחך שחובותינו היא רק לא להתייאש מבווא. ועוד שזמן הקץ מובא בספר דניאל וחישובוהו תנאים ואמוראים (כמובא בגמ' סנהדרין הנ"ל), וכן כמה מרבותינו הראשונים (רש"י, דניאל פ"ז, פסוק כ"ה ופרק ח', פסוק י"ד. רמב"ן ספר הגאולה, בשער ד'. אברבנאל במעייני הישועה ועוד). ואיך נתנו זמן לקץ אם החובה היא להאמין שיבוא היום. ואין להקשות איך חישובו הקץ כנגד מאמר חז"ל, ש"ל שסברו שהאיסור היו רק במקום שהקץ רחוק, ולכן על מנת שהעם לא יבואו לידי יאוש אסרו חישובו הקיצין, אולם השתא שהקץ קרוב והעם לא יתיאשו בחישוב הקץ, אין איסור. וכן כתב הרמב"ן בספר הגאולה (שער ד'), וע"ש עוד תירוץ לזה. ועוד איך יקיים המצוה להאמין שיבוא בימי שבתות וימים טובים, והרי אמרו שודאי אין משיח בא בימים אלו (ערוך מג, א): "הריני נזיר ביום שבת דוד בא ומתר לשתות יין בשבתות וימים טובים", ופרש"י דודאי לא אתי משיח האידיא. ועוד איך יתקיימו הרבה מאמרי חז"ל כגון מה שאמרו (בסנהדרין צא, א): "אין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות", ואיך האמינו שיבוא משיח באותו היום כל עוד המלכות לא נהפכה למינות. או מאמר חז"ל שם: "דור שבת דוד בא בו, בית הוועד יהיה לזנות, והגליל יחרב, והגבל יאשם, ואנשי גבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחכמת הסופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, ופני הדור כפני כלב, והאמת נעדרת". וכונה מאמרים למכביר. וכן בחר מדברי הירושלמי (תענית פ"ד, ה), שאמרו לרבי עקיבא: "יעלו עשבים על לחייך ועדיין אין בן דוד בא". ובגמ' (ראש השנה יא, ב): "בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל", ובמכילא דרבי ישמעאל (יב, מב): "לעתיד לבא אין נגאלים אלא בתשרי. ואיך יהיו זמנים מסוגלים עד שאמרו 'אין נגאלים' בזמנים אחרים אם חייבים להאמין שיבוא היום. ובגמרא ירושלמי (תענית ג) מובא: "רבי ליעזר אומר אם אין ישראל עושין תשובה אין נגאלין לעולם שנאמר (ישעיה לו, טו): 'בשובה ונחת תושעון'. וכנ"ל בגמ' בבבלי (סנהדרין צד): "ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין, אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין? אלא הקב"ה ממעיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב". ומה יעשה אדם ביום שעדיין לא עשו בו ישראל תשובה, ועדיין לא העמיד להן הקב"ה מלך שגזרותיו קשות כהמן? וכאלה מאמרי חז"ל רבים המפוזרים בש"ס ומדרשים. והנה באמת קשה לומר שיש חיוב להאמין שהמשיח יבוא היום שהרי לא מצאנו כן בשום מקור לא בתורה, ולא בבבאיתא וכתובים, ולא באחד מן הראשונים ודבר זה בעי תלמודא, ומצוה לישב דעת הגר"מ פנישטיין והרב מברסקי. ונראה לומר שהראיות שהבאנו לעיל היו לפני הקיצים האפשריים, פירוש ישנם זמנים שהם מסוגלים לביאורו של המשיח, ועד אז אמנם אין מוכרח שהמשיח יבוא, אבל אחר כל אותם זמנים כבר יתכן שיבוא בכל יום, ולכן אין כבר העיכובים מכל הראיות שהבאנו לעיל. ובאמת שבעל האגרות"מ רמז כן בתחילת דבריו שכתב שכבר עברו כל הקיצים שאמרו אף גדולי עולם. ועוד יתכן לומר שלא אמרו להאמין בודאות שיבוא היום, וכמדויק מדבריו שיש לצפות 'כעין ודאי'. ויש להוכיח כן שהרי גם הם ודאי מודים שיש לאדם לנהוג כמנהגו של עולם. ולדוגמא ברוך שחיוב אדם לצאת לפעול ולעבודתו עדי ערב, ולא יתכן שנאמר שאין לו צורך לעבוד ביום זה מחמת שהמשיח מתגלה היום, אלא עולם כמנהגו נוהג, ואין זה סתירה להא שחיוב להיות בלבבו אמונה חסרת ספיקות שהמשיח מגיע היום. וההסבר הוא שכך ציוה הבורא שיש לאדם לנהוג בהא כאילו ישנם שני דינים. א. אמונה בלבבו שהמשיח מגיע היום ממש. ב. לנהוג בהנהגת מעשיו כאילו 'עסקים כרגיל', למרות שאמרו יתכן שהיום הוא המיוחל. סיכום: למעשה ודאי יש לנהוג כמנהג העולם ולצאת למלחמה, ובו זמנית להתחזק באמונה שאף על פי שהמשיח התמהמה יש לחכות לו שיבוא.

רבים מאחינו בני ישראל רואים את הנעשה בתקופתנו כסימן והוכחה שהנה משיח בא. ומחמת כן ישנם כאלו שמתנגדים למלחמה מעוצם אמונתם שאכן המשיח עומד להתגלות מיד, ולכן למה להאילם בחינם. האם יש מן האמת במחשבה זו? בספר ישעיהו תורה לרופאים לגר"י זילברשטיין שליט"א (ח"א עמוד 163) נשאל על חולה הסובל מגידול ממאיר ל"ע המתפשט בגופו, והרופאים קבעו שתוך עשר שנים ודאי ימות אם לא ינותח כעת. אמנם החולה מסרב להינתח בנימוק שהוא מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח והוא מצפה לו בכל יום שיבוא, וממילא כשיבוא הוא יתרפא. ושאלו הרופאים את הרב אם יש ממש בדיעה זו? הגר"י זילברשטיין בתחילה חשב שיתכן שהחולה אכן צודק, שכך עולה מדברי הנועד ביהודה (יו"ד מהדו"ק סי' ק"ט), שנשאל על קהילה שקנתה קרקע לקברות אך לא לצמיתות אלא למאה וחמישים שנה בלבד, ואח"כ תחזור הקרקע לבעליה הנכרים לחרישה או לבנין. ועתה קמו בנייהם אחריהם ורצונם לקנות קרקע אחרת שתהא אבותיך, ולפנות את הנקברים בקרקע הראשונה על מנת לקברם בקרקע החדשה. וכתב הנודב"ל לאסור זאת מכמה טעמים. ואחד הטעמים הוא כי יתכן שהמשיח יגיע בנתיים עד שיעברו אותם מאה וחמישים שנה ונזכה לתחיית המתים, ונמצא שגרמנו למתים בזיון בחינם. ואם כן על פי דברים אלו נמצא שאכן טענת החולה כנונה ביסודה. ועוד כתב ראה מהגמרא (ע"ז ט, ב): "א"ר חנינא, אחר ארבע מאות שנה לחורבן הבית, אם יאמר לך אדם קח שדה אלף דינרים אחת לא תיקח". ופרש"י שהיא קץ הגאולה ותקבץ להר הקודש נחלת אבותיך, ולמה תפסיד הדינר. הרי שחז"ל מורים לנו לנהל אחרותינו על פי האמונה שמשח יבוא יבוא בכל רגע ממש. אולם הגרי"ש אלישיב זצ"ל דחה את הדברים האלו בטענה שיש חילוק בין הנידונים, שבדין הקברים אחר שכבר המתים נקברו אין לנו לעשות מעשה כדי לפנותם ממקום קבורתם בגלל חשש ביזיון שיהיה לאחר שנים רבות, ועל זה אנו אומרים שמא עד אז כבר יחיו המתים. אולם שונה הדבר בענייננו שהאדם מצווה בעת הזו על בריאותו שנאמר "נשמרתם מאד לנפשותיכם" (דברים ד, טו), ואם אינו שומר כעת על בריאותו היה הוא עובר על זה. ואין זו שמירה מעולה כשחלה ואינו רוצה להתרפאות מתוך תקווה שמא המשיח יבוא במרה, כי יש לחשוש אולי לא יזכה לכך, ולא זו השמירה שציוונו התורה. זאת ועוד שכתב הרמב"ם (פי"ב מהלכות מלכים ה"א) דבימות המשיח לא ישתנה דבר מטבע העולם, ואין לדעת אם תהיה לו הזכות להתרפאות ממחלתו, ולכן מוטל עליו החיוב כעת להתרפא. והנה דברי הגרי"ש אלישיב הנ"ל שאולי לא יזכה החולה לראות את בואו של משיח צדקנו ולכן חייב לדאוג להתרפאות כעת, נראים כחולקים על מה שכתב הרב משה פנישטיין זצ"ל באגרות"מ (א"ח ח"ה סי' ח') שחובה להאמין בכל יום שהמשיח יגיע היום. וזה לשונו: "שלא מצד אמונתנו הטהורה יכול [המשיח] לבא בכל רגע ורגע. ולזה משמע שאיבא חיוב לצפות יותר מחשיבות ספק... אלא הוא משום דחייב בכל יום ויום לצפות כעין ודאי שיבא היום". וכך גם מובא בשם הרב מברסקי (הרב יצחק זאב סאלאוויצ'יק זצ"ל, בליקוטי הגר"י ח"ב עמוד פ"א), שחיוב האמונה בביאת המשיח הוא לא רק שיבוא אי פעם, אלא החיוב הוא גם לחכות לביאתו, והיינו להאמין שהנה ממש היום זה הוא בא, אבל אם מאמין בביאתו, אולם מסופק מתי יבוא הרי חסר לו באמונתו. אכן בהתבוננות בהרבה ממאמרי רבותינו הדברים נראים לכאורה כסותרים דעתם זו, שנראה שאין המצווה להאמין שהמשיח יגיע דווקא היום, אלא שהמצוה היא להאמין במשיח ולא להתיאש מאמונה זו, דהיינו שיש להאמין שהמשיח אכן יגיע אי פעם, אולם אין חיוב להאמין שיבוא דוקא היום ואין להוכיח מהכתוב בסידורים (בנוסח אשכנז וספרד) ב"ג העיקרים הנאמרים כל בוקר: "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא", (ואין זה הנוסח המובא בסדורי עדות בני המזרח, ששם כתוב: הרי אני מאמין באמונה שלמה ב"ג עיקרים וכו' ושיבוא מלך המשיח, ולא כתוב 'בכל יום'), דיש לידע שבפשוטו התיבות 'בכל יום' נמשכים אחר מה שאמר 'אחכה לו', דהיינו שבכל יום אחכה לו, אולם אין התיבות הולכות אחר מה שנאמר בסופו 'שיבוא', כאילו הכוונה היא שהריני מאמין שיבוא היום. וההוכחה לזה ממה שכתוב 'שיתמהמה' בלשון עתיד, שאם היה הכוונה להאמין שיבוא היום היו לית לומר 'שיתמהמה' בלשון עבר. ועוד שדברים אלו מקורם מהנביא (חבקוק ג): "כי עוד חזון למועד, ויפס לקץ ולא יקבץ; אם יתמהמה, חפה לו, כי בא יבא, לא יאחר". ומלשון ניכר בעליל שאין מוכרח שיבוא היום, מה דכתב לשון עתיד 'שיתמהמה' וכמו שהסברנו לעיל, ועוד שלשון 'עוד חזון למועד' מכוונת לעתיד. וכמו כן יש להוכיח מכמה מקומות שהאדם אינו מחויב להאמין שהמשיח יבוא היום. הנה בספרי הנביאים מובא (דניאל יב, ד): "ואתה דניאל סתם הדברים וחתם הספר עד עת קץ, שיטטו רבים ותרבה הדעת", ופירש הרלב"ג: "ואתה דניאל סתם הדברים".

Shaare Ezra is a one of a kind, multi-faceted organization that's there for the community. Under the leadership of HaRav Shay Tahan שליט"א Shaare Ezra feels that proper Halachic guidance should be accessible to everyone, therefore we offer the community the opportunity to call, text, WhatsApp, or e-mail any halachic questions they may have, through the Bet Horaah, where qualified, trained and ordained Rabbis are available to answer your questions in English, Hebrew and Russian. Shaare Ezra is from the community—for the community.

Dedications from our Partners

LILUI NISHMAT
HANUKA BEN YOSEF YOSOFOV
DAVID BEN ZOHOV
TUNE' BAT BAHYE.

REFUAH SHELEMA
ESTHER BAT MAZAL
RACHAMIM BEN MIRIAM
מלכיאל בן שריה

REFUAH SHELEMA
CHAIM YISROEL BEN TOVA
RIVKA
LAYA BAT BRACHA

MAY HASHEM SEND SPECIAL STRENGTH IN TORAH AND ALL THE BERACHOT TO DAVID AKIVA AND RACHEL LEON.

Lev Mavashev from Alpha Realty Hatzlacha and Parnasa Tova.
Hatzlacha to Moshe and Saritt Samechov